

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sint-Bavohumaniora Middenschool te GENT

Hoofdstructuur voltijds secundair onderwijs

Pedagogisch geheel 36996-112169

Instellingsnummer 112169

Instelling Sint-Bavohumaniora Middenschool

Directeur Gerda DE GRYZE

Adres Reep 4 - 9000 GENT

Telefoon 09-267.96.11

Fax 09-267.96.12

E-mail sint.bavohumaniora@sbhg.be

Website <http://www.sbhg.be>

Bestuur van de instelling Sint-Bavohumaniora

Adres Reep 4 - 9000 GENT

Scholengemeenschap SGKSO Edith Stein Gent-Centrum

Adres Reep 4 - 9000 GENT

CLB Vrij CLB Regio Gent

Adres Marialand 29 - 9000 GENT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 03-10-2016, 04-10-2016, 05-10-2016, 06-10-2016, 07-10-2016

Einddatum van het doorlichtingsbezoek 07-10-2016

Datum bespreking verslag met de instelling 09-11-2016

Samenstelling inspectieteam

Inspecteur-verslaggever Geert POLFLIET

Teamleden Erik DE BOU, Elly DE KEYSER, Wouter SCHELFHOUT, Immanuel SYNAEVE, Fannie TALLIEU, Erik VAN NIEUWENHUYZE, Greet VERHELST, Jos VERMIJL

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 ADMINISTRATIEVE SITUERING.....	5
2 SAMENVATTING	5
3 DOORLICHTINGSFOCUS	7
3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus	7
3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
4.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)	8
4.1.1.2 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)	9
4.1.1.3 Socio-economische initiatie (SEI) in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)	11
4.1.1.4 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)	12
4.1.1.5 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)	14
4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?	15
4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	16
4.2 Respecteert de school de overige reglementering?	17
5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	18
5.1 Evaluatiepraktijk	18
5.2 Leerbegeleiding.....	20
6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
7.1 Wat doet de school goed?	25
7.2 Wat kan de school verbeteren?	25
8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	26
9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG.....	26

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIP0-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal structuuronderdelen.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIP0-referentiekader:
 - ♦ het onderwijsaanbod
 - ♦ de uitrusting
 - ♦ de evaluatiepraktijk
 - ♦ de leerbegeleiding.
 De onderwijsinspectie onderzoekt ook altijd de vakoverschrijdende eindtermen.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 ADMINISTRATIEVE SITUERING

De middenschool en de bovenbouw van de Sint-Bavohumaniora in Gent hebben elk een eigen schoolnummer. Ze functioneren als een pedagogisch geheel en profileren zich als dusdanig. In het verslag omschrijven we ze als 'de school'. De verslaglegging gebeurt per schoolnummer. Behalve voor de vakken, zijn de verslagen identiek. Ze dienen samen gelezen te worden om een volledig beeld te krijgen van de school.

2 SAMENVATTING

De Sint-Bavohumaniora is een middelbare school, gevestigd in het centrum van Gent. Ze heeft een breed studieaanbod in de richtingen van het algemeen secundair onderwijs in de eerste, tweede en derde graad. De school heeft een internaat. Het leerlingenaantal is stabiel.

Het algemeen beleid wordt aangestuurd door een directieteam dat bestaat uit twee directeurs, een adjunct-directeur en een logistiek directeur. De eindverantwoordelijkheid voor de school berust bij de directeur van de bovenbouw. Met een doortastende aanpak, oog voor inspraak en open communicatie neemt het directieteam de dagelijkse leiding waar, ondersteund door de inzet en het engagement van het personeel.

Het erkenningsonderzoek kwam tot stand op basis van een representatief staal van het onderwijsaanbod van de school verspreid over de graden, zowel in de basisvorming als in het specifieke gedeelte. De leerplanrealisatie voldoet voor alle onderzochte vakken, behalve voor informatica in de tweede graad. Dit tekort heeft geen invloed op het eindadvies. De leerplanrealisatie voor wiskunde in de tweede graad en Frans in de derde graad kunnen als voorbeelden van goede praktijk gelden. De school streeft de vakoverschrijdende eindtermen (VOET) in voldoende mate na, onder meer aan de hand van een brede waaier aan schoolactiviteiten.

De leerbegeleiding vertrekt vanuit de algemene zorg voor leerlingen. Dit is een belangrijk aandachtspunt in het pedagogisch project van de school. In het algemeen is dit een performant proces, mee ondersteund door de leerlingbegeleiders. De remediëringaanpak verloopt in een aantal gevallen fragmentarisch en met verschillende diepgang, afhankelijk van de betrokken leraar.

Ook de evaluatiepraktijk beantwoordt aan de algemene kwaliteitseisen en de vereisten binnen de erkenningsonderzoeken. Vakafhankelijk is er nog ruimte voor de verdere afstemming van de evaluatie op de vakattitudes en vaardigheidsgerichte leerplandoelen.

De school is doordrongen van het belang van het streven naar kwaliteitsvol onderwijs en van interne kwaliteitszorg. Ze brengt de effecten van heel wat acties in kaart en stuurt het beleid of de operationele werking bij op basis van de resultaten. De systematiek van cyclische controle of zelfevaluatie vertoont nog hiaten.

De school krijgt een gunstig advies voor de 'Bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'. Ook het vervullen van deze erkenningsvoorwaarde is een voorbeeld van goede praktijk, omwille van de manier waarop deze materie beheerd wordt. Er werden geen inbreuken op de overige regelgeving vastgesteld.

Op grond van de bovenstaande bevindingen besluit de onderwijsinspectie de doorlichting met een gunstig advies.

3 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande structuuronderdelen en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

3.1 Structuuronderdelen in de doorlichtingsfocus

	Basisvorming	Specifiek gedeelte
VOET	x	
Graad 1 A	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Grieks-Latijn	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Latijn	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	
Graad 1 Moderne wetenschappen	aardrijkskunde, natuurwetenschappen, techniek	socio-economische initiatie

3.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

4 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

4.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

4.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde structuuronderdelen het volgende op.

4.1.1.1 Natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/001)

Voldoet

De leerlingen bereiken de leerplandoelstellingen in voldoende mate. De leerbegeleiding ondersteunt de leerplanrealisatie. De evaluatiepraktijk is transparant.

Onderwijsaanbod	De leerlingen krijgen de meeste leerplandoelstellingen aangeboden. Ze leren observeren uit waarnemingen onder andere tijdens de biotoopstudie. Ook in de klas wordt aandacht besteed aan contextrijk leren, voor zover de uitrusting en het beschikbare materiaal het toelaten. Het totale aanbod is te sterk kennisgericht waardoor het experimentele luik te weinig aandacht krijgt. Een diepgaande en theoretisch-wetenschappelijke aanpak vormt nog te veel het uitgangspunt waardoor de leerlingen kennis en vaardigheidsgerichte aspecten met onvoldoende samenhang leren verwerken. Hierdoor staan de algemene leerplandoelstellingen in verband met 'wetenschappelijke vaardigheden' (met onder andere data hanteren, resultaten weergeven, grootheden en eenheden toepassen ...) minder centraal dan het leerplan beoogt.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Samenhang</i>	
Uitrusting	Alle lessen vinden plaats in een lokaal met voorzieningen die voldoen aan de eisen van het leerplan. De lokalen zijn aangekleed met didactisch ondersteunend materiaal en zijn uitgerust met een computer met internettoegang en een beamer. Het uitvoeren van meerdere ICT-opdrachten bevordert de integratie van ICT. De school beschikt over leermiddelen voor de leerplanrealisatie en schept financiële ruimte om ze aan te vullen en te actualiseren. De chemische producten zijn opgeslagen conform de regelgeving en de etikettering is aangepast aan de nieuwe normen. Het aanwezige didactisch materiaal en de schooluitrusting worden efficiënt ingezet met het oog op het bereiken van de leerplandoelstellingen maar dit vooral voor de uitvoering van demonstratieproeven.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	
Evaluatiepraktijk	De evaluatiepraktijk gaat voldoende na of de leerplandoelstellingen worden bereikt. De leerplandoelstellingen komen echter niet altijd evenwichtig aan bod. De puntenverdeling wordt grotendeels bepaald door de omvang van de verwachte antwoorden en te weinig door het belang van de getoetste leerplandoelstellingen. De wetenschappelijke vaardigheden worden niet opgenomen in de evaluatiepraktijk. De opdrachten en de vraagstelling zijn eenduidig. Het beheersingsniveau is goed. De leerlingen zijn vooraf op de hoogte van de evaluatiecriteria. De puntenverdeling is voor de leerlingen duidelijk weergegeven op toetsen en examens.
<i>Evenwicht</i>	
<i>Volledigheid</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	
<i>Transparantie</i>	

Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De lessen verlopen rustig en in een veilig leerklimaat. Leraren moedigen de leerlingen aan tot participatie aan de leergesprekken. Tijdens de lessen is er aandacht voor de koppeling van de leerinhouden aan de leefwereld van de leerlingen in actuele contexten. De opbouw van de lessen is gevarieerd. Demonstratieproeven en projecties visualiseren de leerinhouden en bevorderen de begripsvorming. Het lesmateriaal is gestructureerd en sluit aan bij de lesstructuur. De leraren gebruiken het leerwerkboek en het bijhorend didactische materiaal zoals het bordboek om structuur te bieden voor de leerlingen. Deze leerwerkboekgerichte aanpak zorgt evenwel voor een sterke sturing. De gehanteerde invuldidactiek beperkt de ruimte voor leerlingeninitiatief. Het 'actief leren' krijgt minder plaats in het leerproces. Kleine overhoringen zetten de leerlingen aan tot regelmatige studie en bereiden hen goed voor op de examens. De leerlingen weten duidelijk wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Leraren zorgen voor remediëring en geven feedback.
Deskundigheidsbevordering <i>Overleg</i>	De lesopdrachten ondergingen dit schooljaar wijzigingen als gevolg van personeelwisselingen. Ondanks deze wisselende opdrachten werken de leden van de vakgroep nauw samen met betrekking tot de gelijkgerichtheid in het aanbod en in de evaluatie. Voor de begeleiding van de leerlingen en de afstemming van de leerplanrealisatie in parallel- of vervolklassen bewaken zij de samenhang. Er is collegiale samenwerking en lesmateriaal en evaluatievragen worden vlot uitgewisseld. De vakgroep ziet terecht werkpunten in de nog betere afstemming van de evaluatie op de leerplandoelstellingen en de uitbreiding van de experimentele vaardigheden bij de leerlingen. De vakgroep staat open voor externe feedback.

4.1.1.2 Techniek in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2010/7841/017)

Voldoet

De eindtermen en leerplandoelstellingen worden in voldoende mate gerealiseerd. De school beschikt over de nodige minimale materiële vereisten.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	De leerlingen krijgen de meeste eindtermen en leerplandoelstellingen in voldoende mate aangeboden. Via projecten komen de verschillende toepassingsgebieden energie, biochemie, constructie, transport, informatica en communicatie geïntegreerd aan bod. De toepassingsgebieden biochemie en transport krijgen iets minder aandacht.
---	--

Door het attractief invullen van het vak met een praktijkgerichte aanpak worden de leerlingen gestimuleerd tot het begrijpen, duiden en hanteren van techniek. Hoewel de leerlingen het technisch proces kennen, wordt deze kerncomponent in de techniekprojecten niet altijd herkenbaar en grondig onderzocht. De omschrijving van de behoefte of probleemstelling is meestal weinig uitdagend, omdat de oplossing vaak voor de hand ligt. Verspreid over de twee leerjaren evolueren de meeste techniekprojecten nog onvoldoende van gesloten eenvoudige projecten naar meer open, creatieve en complexere projecten.

De eindtermen met betrekking tot techniek en samenleving, onder meer de rol die bepaalde technische beroepen vervullen in de verschillende stappen van een technisch proces en het belang herkennen van technische beroepen in de huidige samenleving, krijgen minimale aandacht.

De school gebruikt de mogelijkheden binnen het vak techniek nog te weinig om de aanleg en de belangstelling bij de leerlingen te ontdekken, om zodoende een bijdrage te leveren aan de doelgerichte onderbouwing van de studiekeuze en oriëntering.

Uitrusting
ICT
Inzet uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over de minimale materiële vereisten om de leerplandoelstellingen te bereiken. In het lokaal zijn een computer en een beamer voorhanden om het onderwijsproces te ondersteunen. Twee van de zes kolomboormachines zijn onvoldoende beveiligd. Veiligheidsinstructiekaarten en persoonlijke beschermingsmiddelen zijn voorhanden.

Voor de invulling van de ICT-integratie beschikt men over voldoende computers om het ICT- en onderzoekwerk te integreren in het leerproces.

Evaluatiepraktijk
Evenwicht
Volledigheid
Beheersingsniveau
Transparantie

De school opteert voor het vak techniek voor permanente evaluatie. De evaluatie is voldoende valide. Voor de theoretische leerinhouden zijn de meeste toetsvragen duidelijk opgesteld en afgestemd op de leerplandoelstellingen.

De leraren evalueren de praktische vaardigheden en de attitudes tijdens de uitvoering van het technisch systeem. Voor de dimensie 'hanteren' voorziet het zelf ontwikkelde evaluatie-instrument voornamelijk een productevaluatie en in veel mindere mate de manier waarop de verschillende stappen van het technisch proces werden doorlopen. De leraren stimuleren nog te weinig zelfevaluatie bij hun leerlingen om zodoende hun leerproces bij te sturen en hun betrokkenheid te verhogen.

Leerbegeleiding
Preventief
Curatief

De lessen verlopen in een aangenaam leer- en leefklimaat waar begeleiding en het welbevinden van de leerlingen centraal staan. Het geëngageerde lerarenteam doet dan ook veel inspanningen om de leerlingen te motiveren en om onderwijs te brengen dat aansluit bij hun leefwereld. De vakgroep gebruikt een leerwerkboek, aangevuld met zelfontwikkeld cursusmateriaal. Er zijn nog belangrijke groeikansen om creativiteit, innovatie en uitdaging in de projecten sterker te implementeren. Het onderzoekend en zelfsturend leren is nog onvoldoende ingeburgerd in de lessen techniek.

Deskundigheidsbevordering
Vorming
Overleg

De vakgroep maakt afspraken over een aantal organisatorische en inhoudelijke aspecten van het onderwijs en de evaluatie. De leraren volgen vakspecifieke nascholingen, waarvan de inhouden doorgaans worden gemultipliseerd in de vakgroep. De verworven inzichten dragen meestal bij tot het bijsturen van het didactisch handelen. De vakgroep beschikt over een duidelijk vermogen om de eigen onderwijskwaliteit te bewaken.

4.1.1.3 Socio-economische initiatie (SEI) in de eerste graad A-stroom in de basisoptie Moderne wetenschappen (leerplan D/2011/7841/009)

Voldoet

Het onderwijsaanbod voldoet. De evaluatiepraktijk is in voldoende mate volledig, evenwichtig en transparant.

Onderwijsaanbod <i>Volledigheid</i> <i>Evenwicht</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Samenhang</i>	Het aanbod van leerplandoelstellingen is volledig. Het beheersingsniveau voldoet. De leerlingen maken voldoende kennis met een aantal maatschappelijke fenomenen die ze als individu, in het gezin en in de gemeenschap ervaren. De leraren bevorderen dit door de leerlingen te activeren via een aantal toepassingen tijdens de lessen. Verder zijn er activerende groepsopdrachten rond gezinsvormen en ondernemingen. De leerlingen werken via twee zelf ontwikkelde projecten aan onderzoekend leren. Er is aandacht voor het bouwen van dwarsverbindingen tussen SEI en wetenschappelijk werk. Het project 'fruitsap' werd samen met de collega van wetenschappelijk werk uitgewerkt. De oriënterende functie van deze projecten naar de tweede graad toe is minder duidelijk uitgewerkt.
Uitrusting <i>ICT</i> <i>Inzet uitrusting</i> <i>Leermiddelen</i>	De uitrusting voldoet. De vakgroep beschikt over voldoende ondersteunende leermiddelen en projectiemogelijkheden. ICT wordt voldoende geïntegreerd in het lesverloop.
Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De permanente evaluatie gebeurt aan de hand van taken, opdrachten en toetsen. Er is daarbij aandacht voor het bevragen van zowel kennis als toepassingen. De evaluatie is voldoende volledig, evenwichtig en transparant. De leerinhouden en competenties die aan bod komen in de projecten, worden weinig geëvalueerd. Op deze wijze komen de vaardigheden (doelstellingen 1-8 uit het leerplan) en vakattitudes (doelstellingen 11-15) binnen het geheel van de evaluatie nog maar beperkt aan bod. De jaarresultaten van de leerlingen zijn overwegend goed en sporen met de resultaten voor de andere vakken.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leraren ondersteunen het leerproces door een voldoende aantal toetsen en taken waarmee de leerlingen worden aangezet om de leerinhouden te verwerken en verwerven. Na toetsen en taken is er voldoende aandacht voor feedback om dit leerproces verder te ondersteunen. Remediëring kan deels gebeuren tijdens de lessen via een gedifferentieerde coaching. Bij tekorten en/of moeilijkheden met de leerstof verwachten de leraren dat de leerlingen zelf om bijkomende remediëring vragen. Deze aanpak is voor sommige leerlingen te vrijblijvend. De vakgroep overweegt wel het hertoetsen van individuele leerlingen.

Deskundigheidsbevordering	De leraren zijn zeer geëngageerd en leveren voldoende inspanningen om de eigen deskundigheid verder te ontwikkelen. Er is samenwerking tussen de collega's SEI en wetenschappelijk werk. Het overleg met de collega's uit de tweede en derde graad verloopt vlot. Verder inhoudelijk overleg is echter nodig om de hierboven besproken werkpunten met betrekking tot de uitwerking van een leerlijn rond activerende (onderzoeks)opdrachten en procesevaluatie over de drie graden heen samen aan te pakken. Er is geen georganiseerd overleg met collega's SEI uit andere scholen. Een antwoord hierop zou in de toekomst geboden worden vanuit intervisiegroepen op het niveau van de scholengemeenschap.
<i>Overleg</i>	
<i>Vorming</i>	

4.1.1.4 Aardrijkskunde in de eerste graad A-stroom (leerplan D/2008/7841/038)

Voldoet

De meerderheid van de leerplandoelstellingen wordt evenwichtig en in voldoende mate gerealiseerd. De uitrusting voldoet.

Onderwijsaanbod	De thema's worden goed gepland over de beschikbare tijd. Deze planning wordt ook goed nagestreefd waardoor er geen inhoudelijke hiaten ontstaan in het aanbod.
<i>Volledigheid</i>	
<i>Evenwicht</i>	
<i>Beheersingsniveau</i>	In het eerste leerjaar gaat het aanbod sterk uit van de eigen leefomgeving en is het overwegend goed afgestemd op de leerplandoelen. Enkel voor het thema Landschap en kaart gaat het aanbod te weinig uit van het geformuleerde beheersingsniveau. Een aantal vaardigheidsgerichte doelen wordt vooral theoretisch benaderd. Er is terreinwerk op het schooldomein en bij een leerwandeling in de buurt, maar de verwerking van leerplandoelen daarin blijft beperkter dan de verwachtingen in het leerplan om diverse basisvaardigheden rond kaartgebruik en landschapswaarnemingen aan te leren en in te oefenen op het terrein. In het tweede leerjaar is het aanbod goed doelgericht. Het begeleid zelfstandig groepswork rond de toeristische regio's in België krijgt de vereiste invulling. Het waarnemen op het terrein gebeurt tijdens een excursie, maar de mogelijkheden om dit te integreren in de studie van landschappen en de geografische streken van België worden daarbij minder benut. Er is in beide leerjaren aandacht voor het situeren van plaatsen uit de actualiteit.
<i>Samenhang</i>	
Uitrusting	Alle lessen vinden plaats in lokalen die voldoende uitgerust zijn. Er is voldaan aan de minimale materiële vereisten. In één van de lokalen zijn de wandkaarten echter weinig gebruiksvriendelijk opgesteld en de aanwezige topografische kaarten voor gebruik door de leerlingen zijn verouderd.
<i>ICT</i>	
<i>Inzet uitrusting</i>	
<i>Leermiddelen</i>	De ICT-lokalen worden benut om een aantal begeleide opdrachten uit te voeren. Tevens wordt het digitaal platform gebruikt, onder meer om resultaten van zoekopdrachten te uploaden. Het vak levert een belangrijke bijdrage aan het nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen ICT voor de eerste graad.

Evaluatiepraktijk <i>Evenwicht</i> <i>Volledigheid</i> <i>Beheersingsniveau</i> <i>Transparantie</i>	De evaluatie volgt het aanbod en is daardoor voldoende volledig. In het eerste leerjaar is ze ook vrij evenwichtig. In het tweede leerjaar kreeg het dagelijks werk vorig schooljaar te weinig invulling wat frequentie en inhoud betreft om het leerproces op te volgen en betrouwbare scores te genereren voor de mate waarin de leerling de leerplandoelen bereikt. De opgaven van de taken en de vragen van toetsen en examens zijn duidelijk geformuleerd en veelal gebaseerd op atlasgebruik en toegevoegd bronnenmateriaal. De leerplangerichtheid van de bevraging is divers. De meeste vragen gaan uit van de leerplandoelen. Voor een ander gedeelte van de toetsing, bijvoorbeeld bij het thema Landschap en kaart, wordt de afstemming op het verwachte beheersingsniveau minder bewaakt waardoor veeleer het middel dan het doel getest wordt. Alle leerlingen leggen eenzelfde examen af. De correctie is transparant, maar de punten die aan gelijklopende antwoorden op sommige vragen toegekend worden, verschillen naargelang de lesgroep.
Leerbegeleiding <i>Preventief</i> <i>Curatief</i>	De leerlingen beschikken over een atlas en goed gestructureerd cursusmateriaal dat in het eerste leerjaar zeer goed afgestemd is op de eigen omgeving. Door middel van onderwijsleergesprekken, veelal op basis van geprojecteerde bronnen, verwerken de leerlingen de inhoud. Met ICT-opdrachten verkennen ze verschillende maatschappelijk relevante online toepassingen. Voor het terreinwerk zijn er aanvullende bronnen. Het geheel van de bijbehorende leerplandoelen en het beheersingsniveau dat daarin aangegeven is, wordt echter te weinig vertaald in activerende werkvormen. In een aantal gevallen is het aantal leerlingen per lesgroep een drempel om die weg in te slaan. De leerlingen weten goed wat van hen verwacht wordt bij toetsen en examens. Ze kunnen rekenen op passende feedback. Dit was vorig schooljaar minder het geval in het tweede leerjaar waar het leerproces omwille van een situationele factor te weinig gevolgd werd (zie evaluatiepraktijk).
Deskundigheidsbevordering <i>Vorming</i> <i>Overleg</i>	De leden van de vakgroep selecteren passende nascholingen uit het aanbod. De vakgroep benut het wekelijks ingeroosterd uur voor overleg om inhoudelijk en organisatorisch samen te werken. Daardoor is er gelijkgerichtheid in het aanbod en de examens. Input vanuit de nascholingen, reflectie en overleg leiden tot een dynamisch traject met aanpassingen om de leermiddelen en het gebruik ervan te optimaliseren.

4.1.1.5 Vakoverschrijdende eindtermen (VOET)

Voldoet

De school streeft in voldoende mate met een eigen planning de VOET bij haar leerlingen na.

Beleid	De visie en planning voldoen nipt. De doelgerichtheid om alle VOET bij alle
Doelgerichtheid	leerlingengroepen na te streven is niet expliciet vastgelegd. De school kadert de VOET-werking binnen een lange traditie van extramurale activiteiten en projecten die tot stand komen met veel inzet van het schoolteam. Ook het jaarthema wordt in verband gebracht met de VOET. Er is gerichte aandacht voor ICT in de eerste graad en voor 'leren leren'. Daarnaast rekent men ook op de vakken om VOET bewust na te streven. Bij de invoering van de geactualiseerde VOET in 2010 werd over de aanpak gereflecteerd. Planmatig wordt de uitvoering toevertrouwd aan werk- en vakgroepen die elk het nastreven van een context behartigen. De inspanningen worden bijgehouden in een inventarisatie-instrument. De overzichten die gegenereerd worden op basis van dit instrument, worden weinig gebruikt om de VOET-werking kritisch te evalueren. Door het ontbreken van een globaal plan en systematische bijsturing beschikt de school niet over een voldoende concrete strategie om alle VOET bij alle leerlingen na te streven.
Ondersteuning	De organisatiestructuur is vrijwel beperkt tot de gedecentraliseerde aanpak van de VOET-werking via werk- en vakgroepen. Er is geen overkoepelende coördinatie die deze verder aanstuurt om een draagvlak te creëren en de VOET kwalitatief na te streven. De inventarisatie wordt gefaciliteerd met een digitaal instrument. Uit de gesprekken en de studie van de ondersteunende documenten blijkt dat het vertrouwen in de deskundigheid van de participanten in veel gevallen terecht is, waardoor de organisatiestructuur vrij adequaat functioneert. De betrouwbaarheid van de inventaris vermindert echter omdat – vooral vanuit de vakken – onterechte linken gelegd worden met VOET en omdat de concrete uitvoering van mogelijk terecht aangeduide linken niet opgevolgd wordt.
Doeltreffendheid	Er worden elementen van de VOET-werking geëvalueerd. Dit gebeurt niet systematisch, maar blijft beperkt tot losstaande initiatieven. De evaluatie van projecten gaat ook niet altijd uit van de VOET zelf. De betrouwbaarheid van de digitale inventarisatie wordt weinig opgevolgd. In de gesprekken wordt een belangrijke rol toebedeeld aan de pedagogische raad als bewaker van het nastreven van de VOET. Uit de verslaggeving daarover blijkt echter dat de besproken projecten weinig expliciet aan het VOET-kader getoetst worden. De school gebruikt de inventarisatie weinig om informatie op het niveau van de individuele VOET en het bereik bij de diverse leerlingengroepen in kaart te brengen en te evalueren. Ze beschikt daardoor over te weinig concrete informatie om ook haar beleidsmatige aanpak kritisch te bekijken.
Ontwikkeling	Er zijn geen recente professionaliseringsinitiatieven met betrekking tot de algemene aanpak van VOET. Sommige personeelsleden volgen nascholing binnen een aantal domeinen die raken aan VOET, maar dit kadert niet in een traject dat leidt tot het opbouwen van een breed gedragen aanpak voor alle VOET-aspecten.

Uitvoering Socioculturele samenleving	Vrijwel alle eindtermen worden bij alle leerlingen met voldoende diepgang nagestreefd. Via diverse projecten, vaak gericht op alle leerlingen uit een bepaald leerjaar, komen VOET uit deze context aan bod. Ook een aantal vakken uit de basisvorming leveren een bijdrage waarbij alle leerlingen betrokken zijn. Projecten voor bepaalde klasgroepen en vakken uit het specifiek gedeelte verhogen de frequentie en diepgang voor deelgroepen van leerlingen.
Technisch-technologische vorming	De meerderheid van de eindtermen wordt met voldoende diepgang en bij de meeste leerlingen nagestreefd. De invulling gebeurt vooral vanuit de vakken. Voor het nastreven van de VOET rond techniek begrijpen en 'technisch' begrijpen, worden over de studierichtingen heen vooral linken gelegd met de leerplannen aardrijkskunde, biologie, chemie, fysica, natuurwetenschappen en geschiedenis. Voor het ontwikkelen van een constructief kritische houding doen onder meer de vakken geschiedenis en godsdienst een inspanning. Diverse acties bereiken alleen leerlingen uit bepaalde studierichtingen, maar beogen een gerichte bijdrage aan het nastreven van de VOET. Bedrijfsbezoeken, onder meer door deelname aan de openbedrijvendag voor de leerlingen uit de pool economie zijn daar een mooi voorbeeld van.

4.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school is gehuisvest op een ruime campus in het centrum van Gent. De sporthal en de theaterzaal worden gedeeld met externe organisaties.

De instelling gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne (BVH) na. Dat blijkt uit de regelmaat waarmee ze controles uitvoert. Het opvolgen van het welzijnsbeleid behoort tot het takenpakket van de logistiek directeur en de voltijds vrijgestelde preventieadviseur. Zij leveren inspanningen om tussentijds bijkomende tekorten op te sporen en bewaken de opvolging van de adviezen geformuleerd in de externe verslagen. Het comité ter preventie en bescherming op het werk is sterk begaan met de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne op de school. De school neemt opgemerkte tekorten op in de plannen die de beheersing ervan regelen of werkt ze onmiddellijk weg. De meeste gekende tekorten zijn op het ogenblik van de doorlichting effectief weggewerkt; andere zijn gepland. De uitwerking van het plan is concreet en realistisch waardoor aangenomen kan worden dat de uitvoering zal volgen. De gebouwen worden op regelmatige basis onderhouden. De school verzamelt in voldoende mate gegevens om de kwaliteit van haar welzijnsbeleid doelgericht te evalueren. Het aankoop- en indienststellingsbeleid verloopt conform de voorschriften. De betrokkenheid van de preventieadviseur is uitgeschreven in een procedure.

De vaststellingen van deskundigen, die terug te vinden zijn in documenten, stemmen overeen met wat de onderwijsinspectie tijdens de doorlichting opmerkt. Op het vlak van de bewoonbaarheid en veiligheid voldoen de meeste kwaliteitsaspecten aan de minimale verwachtingen. De schoolleiding levert voortdurend inspanningen tot het verbeteren en verfraaien van de infrastructuur en heeft hierbij aandacht voor het veiligheidsaspect. Tijdens het bezoek ter plaatse blijkt dat er op een aantal plaatsen de pictogrammen niet zijn aangebracht volgens de voorschriften. Twee kolomboormachines in het technieklokaal zijn niet voldoende beveiligd door het ontbreken van de beschermkappen. De leuningen van de trappen en borstweringen in gebouw De Schrijver en Van Eersel zijn niet meer conform de regelgeving en dienen verhoogd te worden conform de veiligheidsvereisten. De stookplaats in gebouw Latijns kwartier is niet vrij van brandbaar materiaal. De controle van de brandblusapparaten gebeurt jaarlijks.

De evacuatieoefeningen worden georganiseerd en geëvalueerd.

De school legde alle documenten met betrekking tot de onderzoeksvragen van BVH voor. De meeste verslagen besluiten met een 'voldoet'. De verplichte periodieke keuringen door de erkende diensten volgt de school goed op. Het verslag van de keuring van de laagspanningsinstallatie geeft aan dat de installatie voldoet. De keuringsverslagen van de verwarmingsinstallaties besluiten dat de installaties goed werken. Vrijwel alle veiligheidsinstructiekaarten en MSDS-fiches (Material Safety Data Sheet) zijn beschikbaar. De school beschikt over een milieuvergunning en een toelating van het Federaal Agentschap voor de veiligheid van de voedselketen. De school voert de controles uit van toestellen, installaties en arbeidsmiddelen die vallen onder de controle van een bevoegde dienst. De periodieke controles van ladders en stellingen gebeuren systematisch. Een externe firma controleert jaarlijks de turntoestellen.

De sanitaire installaties worden behoorlijk onderhouden. De school houdt een register met de interventies van de eerste hulp bij en de preventieadviseur volgt de tussenkomsten op. De verzorgingsruimte voldoet en bevat de noodzakelijke uitrusting.

De directie en veel personeelsleden leveren inspanningen om een nette en veilige leeromgeving voor de leerlingen te creëren. Omwille van de systematiek waarmee de school de tekorten opspoot en verbetert, vertrouwt de onderwijsinspectie op het beleidsvoerend vermogen om de resterende tekorten weg te werken. De school krijgt een gunstig advies voor de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

4.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (codex so, art. 15, §1, 5°)	ja
Neemt de school de reglementering betreffende verlofregeling en aanwending van de schooltijd in acht? (codex so, art. 15, §1, 7°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding dat minstens de verplichte bepalingen vermeldt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 39 en 40)	ja

4.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (codex so, art. 112 en 123/10)	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot een aantal leerlinggebonden materies	ja
• de lesspreiding en de vakantie- en verlofregeling voor leerlingen	ja
• de krachtlijnen inzake extra-murosactiviteiten, leerlingenstages, werkplekleren en school- of centrumvervangende onderwijsprogramma's	ja
• de samenwerking met andere onderwijsinstellingen, vormingsinstellingen of organisaties voor zover rechtstreekse impact op leerlingen	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis, opgelet: het recht op synchroon internetonderwijs moet opgenomen zijn	ja
• de bijdrageregeling, afwijkingen en contactpersoon terzake	ja
• de inspraakmogelijkheden voor de betrokken personen in de school of centrum	ja
• de voorwaarden waaronder de betrokken leerling en de betrokken personen inzage kunnen uitoefenen in of een toelichting kunnen vragen bij of een kopie kunnen bekomen van de leerlingengegevens, waaronder de evaluatie-gegevens	ja
• de organisatie van de leerlingenevaluatie	ja
• de lokale leefregels	ja
• de eventuele beroepsmogelijkheden voor de betrokken personen ten aanzien van betwiste beslissingen buiten beslissingen in verband met definitieve uitsluiting of leerlingenevaluatie	ja
• de basisprincipes van het schoolbeleid met betrekking tot reclame en sponsoring	ja
• engagementsverklaring waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen	ja
• bepalingen over overdraging bij schoolverandering van leerlingengegevens naar de nieuwe school	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (codex so, art. 110/1 tot 110/10)	ja
Informeert de school ouders en leerlingen en personeel over het centrum voor leerlingenbegeleiding waarmee ze samenwerkt? (codex so, art. 15, §1, 9° en decreet CLB, art. 33)	ja
Respecteert de voorziene verhaalmogelijkheid de reglementair voorgeschreven procedure? (codex so, art. 115/6)	ja
Respecteert de school voor secundair onderwijs de reglementaire bepalingen met betrekking tot oriëntering en evaluatie van leerlingen? (codex so, art. 115/6, §1, 256, §1, 1° en BVR van 19-7-2002)	ja
Respecteert de school het minimumlessenrooster? (codex so, art. 148-157 en BVR van 19-7-2002)	ja

5 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

5.1 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid De school heeft een transparante visie op evaluatie. In de visie wordt het doel, het proces, de wijze en de kwaliteit van evalueren besproken. Evaluatie is een middel om het reflecterend vermogen van leerlingen en leerkrachten te ontwikkelen. De directie streeft een evaluatie na als onderdeel van het leerproces met als doel een krachtige en kwaliteitsvolle talentenontwikkeling. Het beleid houdt daarbij rekening met een aantal factoren die bepalend kunnen zijn voor een kwaliteitsvol evaluatieproces: de eigenheid van de leerling, de leerplandoelstellingen, de deskundigheid van de leraren en de juridische aspecten met betrekking tot leerlingenevaluatie. Het evaluatiebeleid bevat zowel organisatorische als procedurele richtlijnen. Voor haar deliberatiebeleid sluit de school aan bij de richtlijnen van de koepel. Die pleiten voor een toekomstgerichte, prospectieve deliberatiehouding, met aandacht voor de totale persoon van de leerling en het streven naar consensus bij de deliberatiebeslissing.

Ondersteuning De evaluatie wordt ondersteund via een aantal interne schooldocumenten die expliciete richtlijnen, praktische en organisatorische afspraken bevatten voor de evaluatiepraktijk. Deze zijn een referentiekader voor de organisatie en de vorm van de leerlingenevaluatie. Er zijn onder andere afspraken over de spreiding van toetsen, het aantal rapportperiodes, de puntenverhouding dagelijks werk/examen, de transparantie van de puntenverdeling bij de examens, mondelinge proeven, het gebruik van vakantietaken en het elektronisch bijhouden van evaluatiegegevens. Het evaluatiesysteem is gedifferentieerd naargelang de graad. In de eerste graad zijn er drie examenperiodes. In de tweede en derde graad zijn er twee examenperiodes. Naast deze examenperiodes zijn er voor een aantal vakken, afhankelijk van de studierichting, partiële examens voor de paasvakantie. Met het oog op verwerking van grotere gehelen neemt het aantal partiële examens stelselmatig af. In het eerste jaar van de tweede graad zijn er vijf partiële examens, in het tweede leerjaar van de tweede graad drie en in de derde graad twee.

Leerlingen met leer- en ontwikkelingsstoornissen genieten bij het afleggen van toetsen en examens compenserende en/of dispenserende maatregelen. Het dagelijks werk weegt ten opzichte van de examens, trapsgewijs per graad, met een verminderende verhouding door in het totaalresultaat. In de eerste graad is de verhouding dagelijks werk/examen 40/60. In de tweede graad is in het totaalresultaat van het vak het gewicht van de examens het dubbele van het gewicht van het dagelijks werk. In de derde graad is dit drie keer het gewicht van het dagelijks werk. In het jaartotaal is het gewicht van het tweede semester steeds anderhalve keer het gewicht van het eerste semester. De vakken hebben een gewicht in verhouding tot het aantal lesuren.

De school informeert frequent aan de hand van rapporten voor dagelijks werk. Deze zijn vooral kwantitatief sterk gestoffeerd. Leraren kunnen commentaar schrijven bij de rapportcijfers. De ouders hebben toegang tot het digitaal puntensysteem en krijgen geregeld mondelinge feedback tijdens oudercontacten.

De school legt de verantwoordelijkheid voor het bewaken van de representativiteit en de validiteit van de evaluatie aan de leerplaneisen bij de vakgroepen en de leraren. Zij rekent op hun professionaliteit. De richtlijn dat alle klasgroepen voor eenzelfde leerplan hetzelfde examen krijgen, dwingt tot overleg. Dit wordt gezien als kwaliteitsbewaking en wordt gefaciliteerd door het wekelijks ingeroosterd vakoverleg.

Doeltreffendheid Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat aan de kwaliteitseisen van het visiedocument grotendeels voldaan is. De evaluatie beantwoordt in de meeste onderzochte vakken aan de leerplaneisen en ze is op de leerplanvisie afgestemd. In enkele vakken is ze nog te weinig gericht op de vakattitudes en de vaardigheidsgerichte leerplandoelen. De focus ligt dan op de bevraging van reproduceerbare kennis. Ook de mate waarin attitudes geëvalueerd worden, is niet in alle vakgroepen duidelijk omdat daar weinig richtlijnen over bestaan op schoolniveau. Sommige leraren rapporteren wel over de attitudes, onder andere in de rapportcommentaren.

Om het procesmatig karakter van de evaluatie te beklemtonen, neemt de school initiatieven om de leerbegeleiding te laten aansluiten op de evaluatiepraktijk. Om dit verder uit te werken is vorig schooljaar de werkgroep evaluatie opgegaan in de werkgroep 'leren leren'. De uitwerking van evaluatie daarin is nog niet gestart. In heel wat vakken is de evaluatie wel ingebed in het leerproces doordat feedback gegeven wordt op toetsen en examens. In geval van tegenvallende studieresultaten wordt op gestructureerde wijze in remediëring voorzien in de eerste graad. Dit gebeurt minder gestructureerd in de tweede en in de derde graad. De commentaarruimte op de rapporten wordt niet altijd benut. Als er commentaren geformuleerd worden, zijn die meestal aanmoedigend. Het recentelijk ingevoerd elektronische leerlingenvolgsysteem komt weliswaar aan de grootste informatienoden tegemoet. De eindbeslissingen van de delibererende klassenraden zijn toekomstgericht en houden rekening met de studievorderingen en meerdere elementen uit het leerlingendossier via het elektronisch platform. De school laat haar beslissingen geregeld vergezeld gaan van waarschuwingen en/of vakantietaken. In geval van B- en C-attesten voldoet de school aan de motiveringsplicht. In de motivering van de attesten ligt de klemtoon overwegend op de studieresultaten. De verwijzing naar de aanvullende elementen uit het dossier van de leerling is veeleer beperkt (BVR 2002, art. 5, §1, 5, 8).

Ontwikkeling De evaluatiepraktijk is in ontwikkeling. De voorbije schooljaren zorgde de werkgroep evalueren voor ondersteuning. Er is ook externe ondersteuning op school- en vakniveau door de pedagogische begeleiding. Na de fase van de visieontwikkeling dient een strategie te worden ontwikkeld om bij alle participanten een draagvlak te creëren voor een kwaliteitsvolle evaluatiepraktijk. Hoewel er een duidelijke visietekst is over evaluatie, verloopt de specifieke ontwikkeling van de evaluatiepraktijk bij sommige vakgroepen sneller dan bij andere. De groei naar meer deskundigheid op het vlak van de evaluatiepraktijk wordt nog te weinig gestuurd vanuit een gericht professionaliseringsbeleid.

5.2 Leerbegeleiding

Doelgerichtheid De school heeft een duidelijke visie op leerbegeleiding, die ze verankert in haar opvoedingsproject en binnen de bredere leerlingenbegeleiding. De school heeft hierbij de verschillende rollen en niveaus binnen een zorgcontinuüm gestructureerd en geëxpliciteerd. Er is groeiende aandacht voor de rol van de klastitularis en hulptitularis, samen met de vakleraren, op het vlak van de eerstelijnszorg. De school stelt duidelijke verwachtingen met betrekking tot remediëring binnen een leerlingvolgsysteem. Ook de visie op 'leren leren', studiebegeleiding, talenbeleid en taalgericht vakonderwijs is op een relevante wijze in ontwikkeling.

Ondersteuning De school biedt een brede ondersteuning op schoolniveau via vier leerlingenbegeleiders, twee voor de eerste graad en telkens een voor de tweede en derde graad. Deze hebben hiervoor een veeleer beperkt aantal uren 'bijzondere pedagogische taken' (BPT). Hun takenpakket omvat zowel de socio-emotionele begeleiding als de leer- en studie(keuze)begeleiding. Leerlingen met een brede studieproblematiek worden door hen gericht geremedieerd op het vlak van studievaardigheden na doorverwijzing vanuit de klassenraad. Daarnaast investeert de school in inhaallessen (Frans, Nederlands, Latijn, wiskunde), avondstudie en gerichte taalondersteuning (in het kader van de gelijke onderwijskansenwerking).

Er vinden voldoende klassenraden plaats waarin de klastitularis samen met de hulptitularis een coördinerende rol vervult. De directeur en leerlingbegeleiders wonen deze klassenraden ook bij en hebben daarbij zowel een ondersteunende als stimulerende rol. De leerlingenbegeleiders brengen voor de eerste portretterende klassenraad een rijk geheel aan informatie samen. De eerste evaluerende en begeleidende klassenraad vindt echter pas eind december plaats. Hierdoor worden tijdens het eerste semester kansen gemist om de benodigde remediëring voldoende tijdig en aangestuurd vanuit de klassenraad te laten plaatsvinden. Algemeen is er tijdens de klassenraden wel groeiende aandacht voor het maken van duidelijke afspraken rond remediëring bij tekorten. Dit wordt ook steeds gerichter ondersteund door de directie en leerlingenbegeleiders. In de visietekst zijn hier concrete afspraken rond terug te vinden en vanuit de vakdoorlichtingen blijkt er voldoende gedragenheid bij de leraren hiervoor te ontstaan. Het doel is dat concrete remediëringsafspraken ook genoteerd worden in het leerlingvolgsysteem mede als basis voor een verdere opvolging, maar de concrete invulling hiervan moet duidelijk nog groeien en gebeurt met verschillende snelheden. De leraren worden verder ondersteund door concrete suggesties voor het geven van rapportcommentaren. Dit is echter minder het geval wat betreft het aanreiken van een breder arsenaal aan mogelijke vormen van remediëring.

De school voert een gericht beleid voor leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, wat tot uiting komt in het aanreiken van een concreet begeleidingsplan met compenserende, remediërende en dispenserende maatregelen. Het overleg met de ouders is sterk uitgewerkt waardoor deze intensief bij het leerproces van hun kinderen worden betrokken.

Op het vlak van de aandacht voor 'leren leren' en studiebegeleiding is er een relevante verschuiving van op zichzelf staande lesuren naar 'leerfiches'. Daarbij worden verschillende aspecten van 'leren leren' geïntegreerd in de lesaanpak van een aantal vakleraren. Hierdoor kan het een veel sterker praktijkgericht karakter krijgen. De werkgroep 'leren leren' zal dit het lopende schooljaar verder uitrollen bij de betrokken vakleraren. Bedoeling is dat dit ook zal gebeuren binnen een leerlijn over de verschillende leerjaren heen met aangepaste aandachtspunten. Verder is ook het meegeven van leerstofoverzichten voor de examens en het geven van mogelijke studietips ingeburgerd bij de meeste vakgroepen.

Doeltreffendheid Vooral de begeleidende klassenraden vormen het forum waar de doeltreffendheid van de leerbegeleiding aan de orde is en kan worden opgevolgd. De ondersteunende structuren daartoe zijn nu sterk aanwezig. Op basis van de analyse van het leerlingvolgsysteem wordt echter duidelijk dat de uiteindelijke remediëringsinitiatieven nog verschillen per leraar, met soms te vergaande verschillen qua diepgang en impact. De procesmatige kwaliteitsbewaking van de doeltreffendheid blijft nog beperkt. Toch is de kwaliteitszorg rond leerbegeleiding duidelijk en positief in ontwikkeling.

De preventieve leerbegeleiding is in handen van de vakleraar en de klastitularis. De school verwacht dat zij dit concretiseren door het bewaken van een goede basisdidactiek, onder meer via het hanteren van differentiatievormen, via activerende werkvormen die mogelijkheden geven tot aandacht voor metacognitieve vaardigheden en via procesevaluatie. De school heeft de laatste jaren een boeiend professionaliseringstraject rond activerend lesgeven gelopen, maar de verdere verwachtingen naar leraren en vakgroepen toe blijven zeer impliciet. De kwaliteitsbewaking hiervan is volledig overgelaten aan de vakgroepen en gebeurt met verschillende ontwikkelsnelheden.

De school heeft haar visie op het talenbeleid de voorbije jaren vooral vertaald naar taalzorg in de eerste graad en naar het stimuleren en ondersteunen van taalkwaliteit in de hele school. Het schoolteam detecteert de talige noden van de leerlingen door middel van een taalscreening van alle leerlingen in het eerste leerjaar. Indien de resultaten daar aanleiding toe geven, treft de school maatregelen die aansluiten bij de noden van de betrokken leerling. De vakgroepen zorgen ervoor dat het lesmateriaal en de evaluatiepraktijk voldoende afgestemd zijn op het talige niveau van de leerlingen. Verder zijn er een aantal mooie taalgetinte initiatieven (bijvoorbeeld de leesgroepjes) die zich ook expliciet trachten te richten op leerlingen met taalnoden. De beleidsmatige verwachtingen naar de andere vakgroepen om te werken aan vaktaal en instructietaal worden echter algemeen en impliciet gesteld. De school gaat dit jaar wel bottom-up inzetten op het stimuleren van taalgericht vakonderwijs via het leren uit observaties van collega's.

Ontwikkeling De leerbegeleiding wordt gekenmerkt door een sterke ontwikkeling en dynamiek. De kwaliteitszorg rond remediëring en rond preventieve leerbegeleiding via differentiatie, activerend lesgeven en taalgericht vakonderwijs blijft momenteel echter nog te vrijblijvend. De school is zich echter bewust van de verschillende ontwikkelsnelheden en zet duidelijke stappen om bij haar zorgbeleid meer gegevens te verzamelen en de kwaliteitscirkel beter te sluiten. Ook maakt de school geleidelijk aan werk van de benodigde professionalisering rond een aantal aspecten van de leerbegeleiding als basis voor een voldoende diepgaande visieontwikkeling bij de leraren.

6 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Leiderschap Het directieteam bestaat uit een directeur voor de middenschool, een directeur en een adjunct-directeur voor de bovenbouw en een logistiek directeur. Elk hebben ze duidelijk omschreven en afgebakende bevoegdheidsgebieden en verantwoordelijkheden. Die zijn onderling en met de raad van bestuur afgesproken en bij het voltallige personeel bekend zijn. De samenwerking binnen het directieteam verloopt doeltreffend. De eindverantwoordelijkheid berust bij de directeur van de bovenbouw.

De leiderschapsstijl is doortastend met oog voor dialoog en inspraak. De directie laat ruimte voor de specifieke invulling van de schoolwerking door de vakwerkgroepen en thematische werkgroepen, binnen een globaal vastgelegd organisatorisch kader. De directie kan rekenen op een professioneel sterk en geëngageerd schoolteam.

De taakverdeling voor de personeelsopvolging is transparant. Aanwervingen gebeuren in overleg tussen de directieleden. Er zijn functiebeschrijvingen, in sommige gevallen gepersonaliseerd. De directie houdt gefaseerd functionerings- en evaluatiegesprekken. De schoolleiding hecht belang aan open communicatie en informatiedoorstroming. Ze stuurt aan op de laagdrempeligheid, onder meer door hun aanwezigheid op vakvergaderingen en in de leraarskamer.

Visieontwikkeling De missie en visie van de school zijn geïnspireerd op die van het katholieke onderwijs. De school wil een ‘humaniora’ zijn in de oorspronkelijke betekenis van het woord, met een brede en harmonische vorming.

Het opvoedingsproject van de school omschrijft zeven strategische ‘ankerpunten’ die de basis vormen voor het schoolwerkplan en de operationalisering in verschillende werkgroepen. Met algemeen menselijke waarden, zoals gastvrijheid en solidariteit, de positionering van bepaalde studierichtingen, het extracurriculaire aanbod en het toenemend belang van leerzorg, wil de school zich duidelijk profileren, zowel intern als extern. De missie en visie van de school is bekend en gedragen door het personeel.

Voor tal van processen en activiteiten heeft de school aparte visies ontwikkeld. Die zijn – in mindere of meerder mate – uitgewerkt en gekoppeld aan concrete doelstellingen.

Besluitvorming Over de meeste materies beslist de directie collegiaal en na overleg met het personeel via de verschillende overleg- en beslissingsorganen binnen de school.

De uitwerking van het schoolbeleid in concrete acties gebeurt door werkgroepen, vakwerkgroepen, leerlingbegeleiders en het ondersteunend personeel. Voor de vakwerkgroepen is een extra uur ingeroosterd voor structureel overleg. Dit komt het besluitvormingsproces ten goede, maar is niet in alle gevallen een garantie voor inhoudelijke afstemming. Ook het ondersteunend personeel wordt geregeld betrokken bij het beleid. Een aantal beleidsbeslissingen illustreren het belang dat de school hecht aan de betrokkenheid van het personeel en de doeltreffendheid van de bottom-upaanpak.

De school communiceert intern helder met alle betrokkenen via verschillende (elektronische) kanalen. Ook het frequente informele overleg levert een toegevoegde waarde. Voor de externe communicatie zijn brochures en een overzichtelijke website de geschikte kanalen. De veelvuldige aanwezigheid van de school in de pers draagt bij tot een positief imago.

De directie organiseert geregeld personeelsvergaderingen, die thematisch aansluiten bij de actiepunten in het schoolwerkplan. De besluitvorming verloopt reglementair en met participatie van alle schoolgeledingen, waaronder een dynamische leerlingenraad.

Kwaliteitszorg Kwaliteit van onderwijs is één van de beleidslijnen in het pedagogisch project van de school. De zorg voor kwaliteit is merkbaar in tal van facetten en geledingen binnen de school. Ook voor de meeste vakgroepen behoort een permanent kwaliteitsstreven tot de gangbare cultuur. De instrumenten die de school inzet om de kwaliteit van de werking te garanderen, variëren afhankelijk van de activiteit: data-analyses, interne bevragingen, lesobservaties, feedbackgesprekken, evaluaties, e.d. De school volgt de instroom, uitval, slaagcijfers en doorstroom van leerlingen op binnen de vakgroepen en op directieniveau. De doeltreffendheid van deze aanpak blijkt uit bijstellingen van het beleid of de dagelijkse activiteiten.

De mate waarin de vakgroepen ingaan op het kernproces verschilt echter per vakgroep. Er is dus nog ruimte om de onderwijskundige opvolging van de vakgroepen vanuit de schoolleiding te optimaliseren, ook met oog op gerichte professionalisering en de pedagogisch-didactisch vernieuwing, die nochtans expliciet in de schoolvisie staat. Onderzoek naar het welbevinden van de leerlingen en het personeel gebeurt, maar slechts ad hoc. Het behoort niet tot een systematische kwaliteitsmethodiek.

De school stelt zich ontwikkelingsgericht op en is receptief ten aanzien van extern advies en beoordelingen.

7 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De organisatie van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De structurele uitwerking van de leerbegeleiding.
- De dynamiek in heel wat vakgroepen.
- De brede en harmonische vorming.
- De expertise en het engagement van het personeel.
- De opvoedende en lerende dynamiek van de leerlingenraad.

Wat betreft het algemeen beleid

- De realisatie van het pedagogisch project van de school.
- De doeltreffende samenwerking binnen het directieteam.
- Het streven naar evenwicht tussen daadkracht en gedragenheid van beslissingen.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De leerplanrealisatie in het vak natuurwetenschappen in de eerste graad A-stroom.
- Het planmatig nastreven van de vakoverschrijdende eindtermen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De leerplangerichtheid van de evaluatie in een aantal vakken.
- De verdere aansturing en opvolging van het remediëringsbeleid via de klassenraden.
- De implementatie van vernieuwingen in de onderwijspraktijk.
- De kwaliteit van de deliberatiepraktijk.

Wat betreft het algemeen beleid

- De onderwijskundige aansturing en opvolging van de vakgroepen.
- De structurele aandacht voor kwaliteitsbewaking.
- Het systematisch opvolgen van het welbevinden van de leerlingen en het personeel.

8 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor alle structuuronderdelen van het voltijds secundair onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

9 OVERIGE REGELGEVING: REGELING VOOR VERVOLG

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Geert POLFLIET de inspecteur-verslaggever	Gerda DE GRYZE de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	